

הלימוד היומי:

פרשת לך-לך | יום ג | ד' מרחשון תשפ"ה | פרק י"ג פסוק ה' - פסוק י"ח

יוסיף דעת

האם תרח חזר בתשובה?

על הכתוב בפרשת השבוע (בראשית טו, טו) וְאַתָּה תָּבוֹא אֶל אֲבֹתֶיךָ בְּשָׁלוֹם תִּקְבֹּר בְּשִׁיבָה טוֹבָה, כותב רש"י: 'אביו עובד עבודה זרה והוא מבשרו שיבוא אליו?! אלא למדך שעשה תרח תשובה'.

והתמיהה היא: הרי בסוף פרשת נח, על הפסוק (יא, לב) וימת תרח בחרן, כותב רש"י: "לפיכך קראו הכתוב מת, שהרשעים אף בחייהם קרוים מתים", ע"כ, ולכאורה יש כאן סתירה, כי אם אכן תרח עשה תשובה, שוב אינו רשע, ומדוע הכתוב קורא לו בתואר 'מת' על שם שרשעים בחייהם קרויים מתים!?

חידוד בפרשה

שם הסבא

היכן אנו מוצאים בפרשה אב ובנו, אשר יום-ההולדת שלהם חל באותו יום?

כמונחא בקופסא - עשירים במקום אחר

שכר ללוט

כאשר ירדו אברהם ושרה ולוט למצרים, אמר אברהם לשרה (בראשית יב, יג) אמרו נא אחותי

את וגו'. בשתי מקומות, במרחבי חומשי תורה, כותב רש"י שלוט קיבל שכר על כך שהוא שמר את הסוד ולא גילה ששרה היא אשתו של אברהם, היכן נמצאים דברי רש"י אלו?

והוא יהיה פרא אדם (טז, יב)

הזכיר הכתוב תחילה את הכינוי 'פרא' ואחר כך 'אדם', ולא אמר להיפך 'אדם-פרא'. ללמדך שאצל ישמעאל ה'פרא' אינו רק תואר וכינוי, אלא זהו עצם מהותו, ואילו ה'אדם' הוא אצלו תואר טפל...

(הגה"ק מהרי"ל דיסקין זי"ע)

סודות בכוס תה

וְיִהְיֶה רָעַב בָּאָרֶץ (בראשית יב, י) בְּאוֹתָהּ הָאָרֶץ לְבָדָה, לְנִסּוֹתָהּ אִם יִהְיֶה רָעַב אַחֵר דְּבָרֶיהָ שֶׁל הַקֶּב"ה שֶׁאָמַר לוֹ לָלֶכֶת אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן, וְעִכְשָׁיו מְשִׁיאוֹ לָצֵאת מִמֶּנָּה (רש"י).

דברי רש"י אלו מאירים בלבנו את אור האמונה הפשוטה בה', שהיא ירושה לנו מראש המאמינים – אברהם אבינו. באמונתו סלל דרך לבניו עד סוף הדורות, לעמוד בניסיון, להצדיק דין שמים, ולהתחזק באמונה ללא שאלות וקושיות, גם בזמנים קשים של הסתר פנים, ועל כך גם בסיפור דלהלן:

אל מעונו של כ"ק האדמו"ר רבי משולם פייש מטאהש זצ"ל, בקרית טאהש שבקנדה, נכנס יהודי וגולל רשימה של צרות רבות שנפלו בחלקו. כשסיים היהודי את דבריו, להם הקשיב הרבי בכאב רב, ביקש ממנו הרבי לספר שוב את כל הטרגדיות.

על שולחנו של הרבי עמד באותה שעה כוס מלאה תה רותח. ולאחר שהיהודי סיים לספר את הצרה הראשונה, נטל הרבי את הכוס בידו ו...שפך כמה טיפות תה רותחות על אצבעות היהודי, המשתומם עד עמקי נפשו.

אך היהודי הבליג בדממה על שפיכת התה. הוא שיער שכנראה יש לצדיק כוונות נשגבות בשפיכת התה, מי יודע איזה גזירות קשות הוא קורע במעשה זה.

המשיך היהודי לספר שם את הצרה השנייה, וגם הפעם שפך כמה טיפות רותחות על ידיו של היהודי, וגם הפעם לא הגיב הלה מאומה, הוא הניח שיש לרבי כוונות טמירות ונעלמות והוא מתכוון רק לטובתו. כך חזרו הדברים על עצמם, גם בצרה השלישית והרביעית. אחרי כל סיפור - שופך הרבי טיפות תה חמות על ידו.

עם סיום מסכת הצרות פנה אליו הרבי בשאלה: אמור לי ר' יהודי! האם שמת לב שאני שופך עליך תה חם?

"ודאי שהרגשתי", ענה היהודי. אם כן, מדוע לא הגבת מאומה?! - התפלא הרבי. "שיערתי בלבי" - ענה היהודי - "שיש לרבי סיבות נעלמות במעשה זה, ומה לי להתרעם?!".

נשא הרבי מטאהש את עיניו ואמר בתוכחת נועם מעודדת: "ישמעו אוזניך מה ששפתותיך מדברות! כאשר אני שופך עליך טיפות רותחות, אתה מאמין בלב שלם שאני מתכוון לטובתך ויש לי בזה כוונות נשגבות, ואילו כאשר בורא עולם שופך עליך שפיכות רותחות, תלאות ומצוקות שונות, מדוע לא תאמין שהוא מתכוון רק לטובתך!

אלון מורה

העיר שכם נקראת שם בשם 'אלון מורה', משם ניתן לראות את הר-גריזים והר-עיבל הניצבות בסמיכות. לשם הגיע אברהם אבינו לראשונה בעת הגעתו לארץ, וה' הראה לו בנבואה שעתידים דים ישראל לקבל את התורה באלה ושבועה על ההרים גריזים ואבל. יש שכתב שעל שם כך נקרא המקום 'אלון מורה', אלון - לשון אלה וקללה, ומורה - לשון תורה והוראה (מהרש"ל), ויש שכתב שהמקום נקרא על שם אדם ששמו היה 'מורה'.

הנושא היומי בפרשה

ריב בין רועי אברם ורועי לוט • הליכת לוט לסדום • הבטחת הבנים והארץ לאברם • מזבח באלוני ממרא

בזכות הצדיק:

לא רק לאברם היו בהמות רבות, אלא בזכות שהלך לוט עם אברהם, זכה גם לוט לשפע של

צאן ובקר ואהלים רבים.

אך מאחר והיה רכושם רב, לא היה מרעה-הארץ יכול להספיק מקנה שניהם.

תוכחה ומריבה:

בנוסף על כך, פרצה מריבה בין רועי אברם לרועי לוט. הרקע למריבה היה בגלל שרועי לוט היו רשעים, והיו מרעים את בהמותיהם בשדות השייכים לאנשים אחרים.

כשהיו רועי אברם מוכיחים אותם על הגזל, היו הללו עונים להם: הרי כל הארץ ניתנה לאברם, ואין לו בן יורש, ורק לוט בן-אחיו הוא יורשו, כך שאין זה גזל.

אולם כנגד טענה זו משיב הכתוב ואמר: 'והכנעני אז בארץ', ולא זכה אברם עדיין בארץ, כך שיש בזה עוון גזל.

הפרד מעלי:

פנה אברם אל לוט ואמר לו: אל נא תהי מריבה ביני ובינך, ולא בין רועי ובין רועיך, שהרי אני־חנו אנשים קרובי-משפחה [ומדרשו: דומים בקלסתר פנים], ואין ראוי שנריב בינינו.

הלא כל הארץ לפניך, ואתה יכול להתגורר היכן שתרצה. אם כן, הפרד נא מעלי, ואל תחשוש להישאר לבד, כי בכל אשר תשב לא אתרחק ממך, אלא אעמוד לך למגן ולעזר. אם תלך לצד שמאל, אעמיד את עצמי לצד ימינך, ואם תלך לצד ימין אעמיד את עצמי לצידך השמאלי.

ואכן כך היה בסוף, שלוט הוצרך לעזרת אברהם כאשר נשבה במלחמת המלכים.

כגן ה':

לוט קיבל את ההצעה, הוא הרים את עיניו לבחור מקום מגורים אחד, וראה את מישור הירדן שהיא כולה מלאה נחלי-מים לשתייה, שהרי לפני שהשחית ה' את סדום ועמורה, היה מקום זה משובח באילנות כמו גן-ה', ומשובחת בזרעים כמו ארץ מצרים. מישור זה נמשך עד המ־קום אשר ממנו באים אל צוער.

במדרש דרשו את הפסוק הזה על גנותם של בני ערים אלו שהיו שטופים בזימה, ובגלל כך בחר לוט לדור בשכונתם.

רעים וחטאים:

אך נפרדו זה מזה, אברם ישב בארץ כנען, ולוט בחר לעצמו לגור במישור הירדן, לשם כך נסע ממזרח למערב. פירוש נוסף: לוט הסיע את עצמו מהקב"ה שהוא קדמונו של עולם, ואמר: 'אי אפשי לא באברם ולא באלוקיו'.

בערי המישור הקים לוט אהלים רבים עד סדום, ולא נמנע לגור שם, למרות שאנשי סדום היו רעים בגופם וחטאים בממונם, והיו יודעים את ריבונו של עולם ומתכוונים למרוד בו במזיד.

רבותינו למדו ממה שהזכיר כאן את רשעותם של אנשי סדום, את הכלל 'שם רשעים ירקב', שכאשר מזכירים שם של רשע יש לגנות אותו.

נתינת הארץ והבנים:

כל זמן שהיה לוט הרשע במחיצת אברם, לא היה אברם זוכה לדיבור מאת ה', ורק אחרי היפ־
רד לוט מאליו אמר ה' לאברם:

שא נא את עיניך, ומהמקום שאתה עומד שם תסתכל לצפון ולדרום, למזרח ולמערב, כי את
כל הארץ אשר אתה רואה אתן לך ולזרעך עד עולם, וכשם שאי אפשר למנות את גרגרי העפר,
כך ארבה את זרעך עד שלא יוכל איש לספור אותם.

קום נא, אברם, התהלך בארץ לאורכה ולרוחבה, כי לך אתן את הארץ!

אלוני ממרא:

אברהם העתיק את מקום מגוריו לעיר חברון, במישור הנקרא 'אלוני ממרא', על שם האיש
ממרא שהתגורר בו. במקום זה בנה אברם מזבח לה'.

מספר לחיוג מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוג מאנגליה: 443-3061-30131

02.500.20.18

קו 'קול התורה' – שמעו ותחי נפשכם!

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

